

Karin Lászlóvá

18. február 1922, Varín, ČSR

† 10. január 2014, Leoben, Rakúsko

slovenská spisovateľka a novinárka

10. výročie úmrtia

Vlastné meno Katarína Lászlóvá. Narodila sa 18. 02. 1922 vo Varíne, zomrela 10. 1. 2014 v Leobene (Rakúsko). Po absolvovaní gymnázia v Žiline (1941) študovala na Právnickej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave (štúdium nedokončila). Pracovala ako úradníčka Československých stavebných závodov, v r. 1950 – 1955 vedúca sociálno-právneho oddelenia a redaktorka vydavateľstva Pravda v Bratislave, od 60. rokov 20. storočia externe spolupracovala s redakciami rozličných časopisov, s rozhlasom i s televíziou. Literárne začala tvoriť už počas štúdií – poviedky, reportáže, fejtóny a črty publikovala vo viacerých slovenských novinách a časopisoch. Knižne debutovala poviedkovým súborom Ja a tí druhí, v ktorom rovnako ako v nasledujúcich dvoch knihách poviedok Nenašla som ťa a Nechod' mi do snov síce tematicky vychádzala z vlastných zážitkov z Povstania i z deportácie do koncentračného tábora, avšak ich hlavnou líniou je dramatický vzťah muža a ženy. V období normalizácie sa autorke podarilo vyhnúť exponovaniu typických socialistickorealistickejším tém poukázaním na dôležitosť intelektuálnejších povolání, konkrétne lekárskeho, v knihách literatúry faktu Ženský lekár a Skalpel a krása. Nasledujúca kniha Stroskotanci života čerpá námety z psychiatrickej liečebne, kniha Zhubné ilúzie zachytáva životné príbehy alkoholikov a narkomanov, próza Životné križovatky predkladá široké spektrum ľudských osudov, s ktorými je človek neustále konfrontovaný. Psychologický román z čias kultu osobnosti Väzenie bez mreží vykresľuje rozvrat a tragický zánik rodiny intelektuála, novela Manželstvo je lotéria hovorí o príčinách partnerského súladu i nesúladu. V knihách poviedok Akú chuť má život, V bludnom kruhu a V rajskom zátiší zvyrazňuje dramatické pnutie medzi mužom a ženou v súčasnosti. V románe Rozmarná hra osudu sa vrátila k zachyteniu osudov ľudí za komunistickej totality, ktorú tentoraz predstavila cez komorný príbeh univerzitného profesora. Podobne aj v románe Šero na scéne života hovorí o životných peripetiách nadaného vynálezcu a jeho rodiny po februárových udalostiach, keď upadol do nemilosti. Platí to nielen o knihách poviedok Vyzliekanie z kože, Premennivé lásky, Odvrátená tvár lásky, Únik zo samoty či Aj duša volá SOS, v ktorých ponúkla čitateľom ďalšie krátke príbehy obyčajných ľudí, celým srdcom prahnúcich po naplnení túžby po láske a porozumení, ale aj o románoch Príbeh jedného manželstva, A žiť sa musí ďalej, Srdce v tiesni, Kaleidoskop osudov, Pritúl' ma, šťastie a Všetkému vládne Eros. Je autorkou televíznych hier Povíchrice a Zázračné prsty, pre rozhlas pripravila viacero literárno-dramatických pásiem.

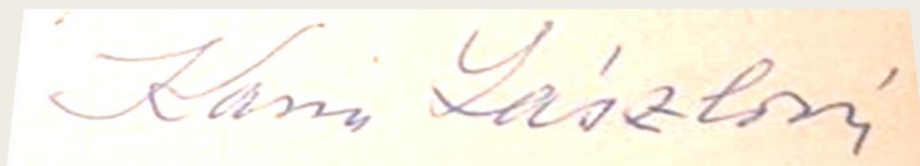
Ocenenia

Cena Spolku slovenských spisovateľov za rok 2005 za román Pritúl' ma, šťastie.

(zdroj životopisu: www.litcentrum.sk)

**Autorkine motto bolo:
Ak svojim písaním iba o milióntinu
milimetra zlepším tento svet,
nežila som nadarmo**

In: WAGNEROVÁ-ŠKAMLOVÁ, Dagmar. Chcela som zlepšovať svet : hovoríme so spisovateľkou Karin Lászlovou. *Literárny (dvoj)tyždenník : časopis Spolku slovenských spisovateľov*, roč. 19, č. 41-42 (2006), s. 14.

Karin Lászlová

A decorative L-shaped frame made of thick black lines. The top-left corner is a horizontal line extending to the right, then a vertical line extending downwards. The bottom-right corner is a horizontal line extending to the left, then a vertical line extending upwards. The text is centered within the open space of this frame.

knižná tvorba

(výber literatúry z fondu Krajskej knižnice v Žiline)

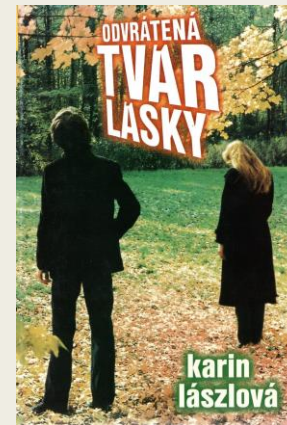
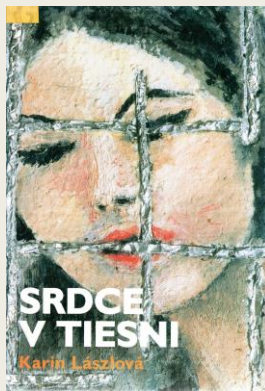
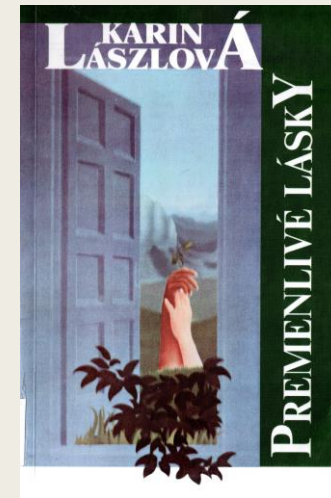
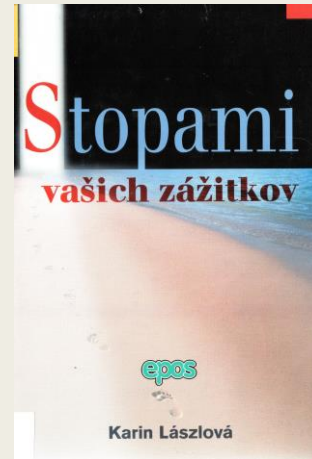
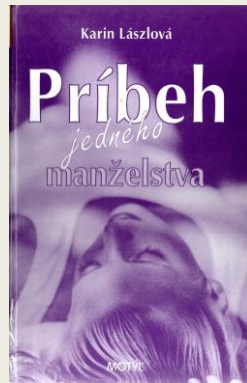
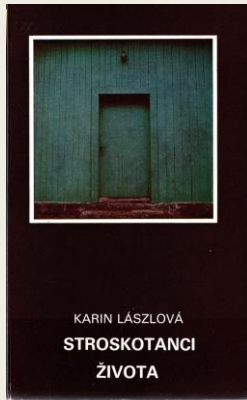
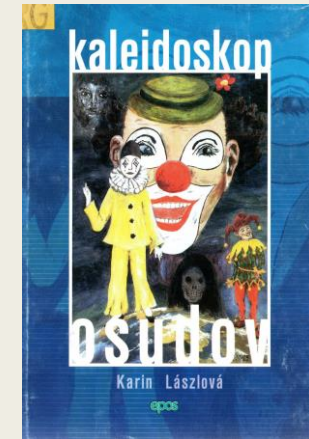
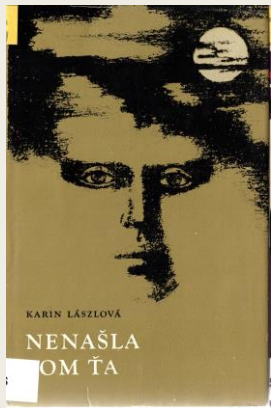
Súpis literatúry

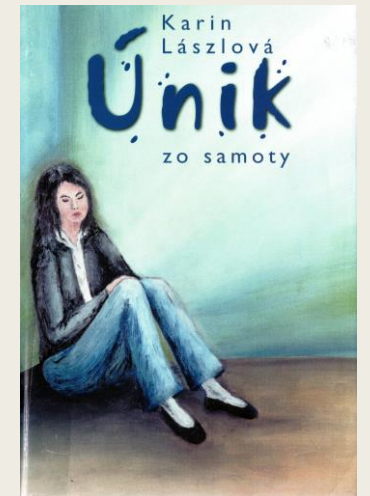
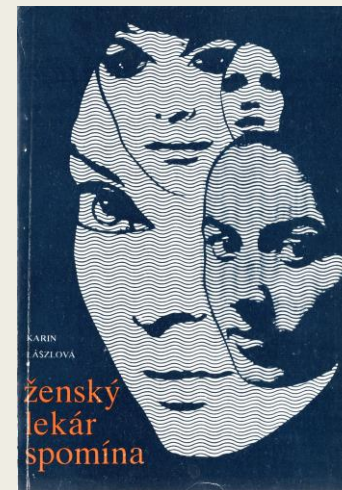
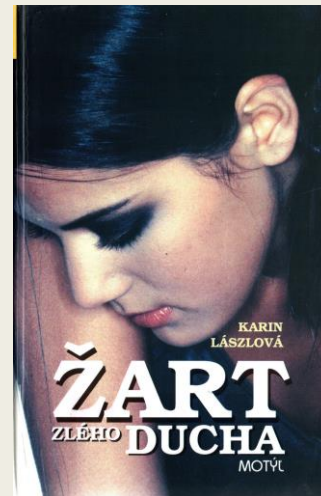
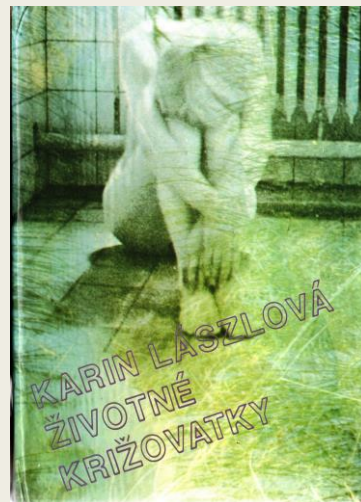
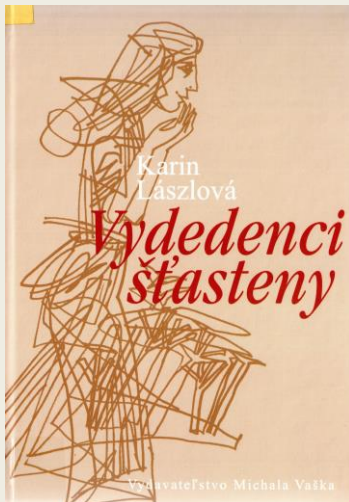
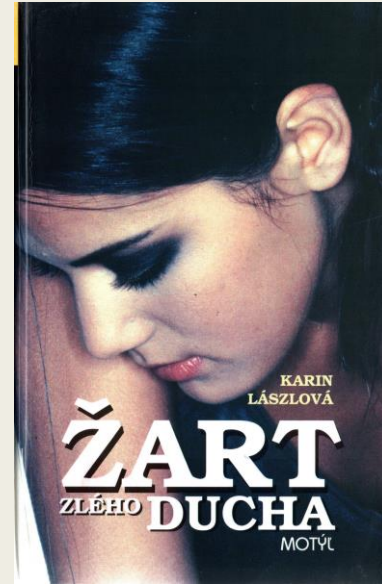
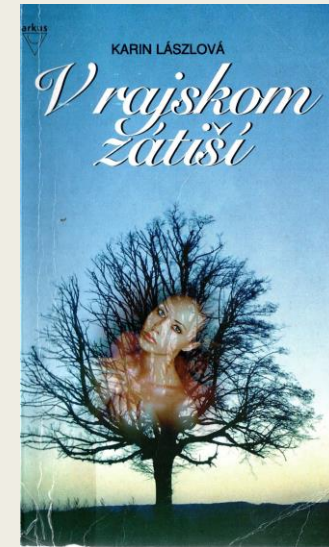
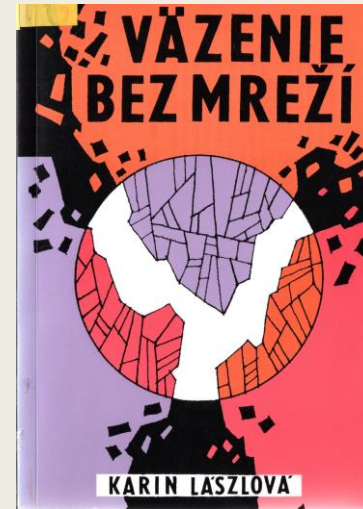
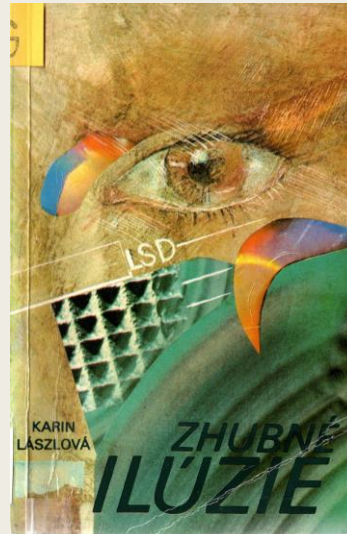
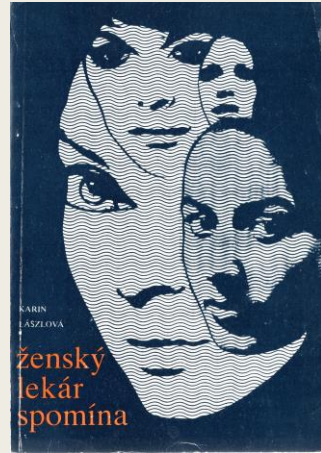
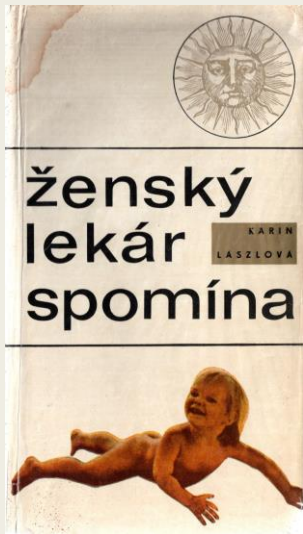
- LÁSZLOVÁ, Karin. *Ja a tí druhí*. Bratislava: Smena, 1966. 144 s. – kniha nie je vo fonde KKŽ
- LÁSZLOVÁ, Karin. *Nenašla som ťa*. Bratislava: Obzor, 1967. 144. s. – kniha nie je vo fonde KKŽ
- LÁSZLOVÁ, Karin. *Ženský lekár spomína*. Martin: Osveta, 1972. 117 s.
- LÁSZLOVÁ, Karin. *Stroskotanci života*. 1. vyd. Martin: Osveta, 1981. 222 s.
- LÁSZLOVÁ, Karin. *Ženský lekár spomína*. 3. doplnené vydanie. Martin: OSVETA, 1984. 136 strán.
- LÁSZLOVÁ, Karin. *Zhubné ilúzie*. Martin: Osveta, 1987. 150 s.
- LÁSZLOVÁ, Karin. *Životné križovatky*. 1. vyd. Martin: Osveta, 1989. 403 s. ISBN 8021701110
- LÁSZLOVÁ, Karin. *Zhubné ilúzie*. Levoča: SKN, 1992 – zvuková kniha
- LÁSZLOVÁ, Karin. *Väzenie bez mreží*. 1. vyd. Bratislava: Spolok Slov. spisovateľov, 1994. 368 s. ISBN 8088735173
- LÁSZLOVÁ, Karin. *Rozmarná hra osudu*. 1. vyd. Bratislava: ODKAZ, 1996. 168 s. ISBN 8085193515
- LÁSZLOVÁ, Karin. *V bludnom kruhu*. 1. vyd. Bratislava: ODKAZ, 1996. 108 s. ISBN 8085193507
- LÁSZLOVÁ, Karin. *V rajskom zátiší*. 1. vyd. Senica: ARKUS, 1997. 100 s. ISBN 8088822246
- LÁSZLOVÁ, Karin. *Premenlivé lásky*. 1. vyd. Bratislava: PTK ECHO, 1998. 134 s. ISBN 8088753120
- LÁSZLOVÁ, Karin. *Príbeh jedného manželstva*. Bratislava: Motýľ, 2000. 147 s. ISBN 8088978319
- LÁSZLOVÁ, Karin. *Žart zlého ducha*. Bratislava: Motýľ, 2000. 143 s. ISBN 8088978491
- LÁSZLOVÁ, Karin. *A žiť sa musí ďalej*. 1. vyd. Bratislava: Motýľ, 2001. 191 s. ISBN 8088978580
- LÁSZLOVÁ, Karin. *Odvrátená tvár lásky*. Ružomberok: Epos, 2001. 153 s. ISBN 8088977436
- LÁSZLOVÁ, Karin. *Srdce v tiesni*. Ružomberok: EPOS, 2002. 142 s. ISBN 8088977657
- LÁSZLOVÁ, Karin. *Únik zo samoty*. Ružomberok: Epos, 2002. 156 s. ISBN 8088977517
- LÁSZLOVÁ, Karin. *Kaleidoskop osudov*. 1. vyd. Ružomberok: EPOS, 2003. 143 s. ISBN 8088977746
- LÁSZLOVÁ, Karin. *Stopami vašich zážitkov*. Ružomberok: EPOS, 2004. 142 s. ISBN 8088977983
- LÁSZLOVÁ, Karin. *Aj duša volá SOS*. Bratislava: Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, 2006. 118 s. ISBN 8080612315
- LÁSZLOVÁ, Karin. *Vydedenci šťasteny*. Prešov: Michal Vaško, 2007. 69 s. ISBN 9788071656456
- LÁSZLOVÁ, Karin. *Kríza kráča svetom*. Bratislava: Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, 2008. 181 s. ISBN 9788080613013

Antológie

Keď sa ženy odhalia : antológia poviedok. Dunajská Lužná: AHO 3, 2007. 134 s. ISBN 9788096843268

Keď život šplechne do očí : antológia prózy, poézie a satiry. Ivanka pri Dunaji: Axima, 2008. 111 s. ISBN 9788096917846

články

(výber článkov z fondu Krajskej knižnice v Žiline)

Súpis článkov (výber)

Autorkine články

LÁSZLOVÁ, Karin. Človek a kultúra. *Literárny (dvoj)týždenník : časopis Spolku slovenských spisovateľov*, roč. 19, č. 9-10 (2006), s. 2. ISSN 0862-5999.

LÁSZLOVÁ, Karin. Záhada mužskej duše. *Literárny (dvoj)týždenník : časopis Spolku slovenských spisovateľov*, roč. 19, č. 27-28 (2006), s. 6-7. Fotogr., obr. ISSN 0862-5999.

WAGNEROVÁ-ŠKAMLOVÁ, Dagmar. Chcela som zlepšovať svet : hovoríme so spisovateľkou Karin Lászlou. *Literárny (dvoj)týždenník : časopis Spolku slovenských spisovateľov*, roč. 19, č. 41-42 (2006), s. 14. Fotogr. ISSN 0862-5999.

LÁSZLOVÁ, Karin. Vydedenci šťasteny. *Knižná revue : dvojtýždenník o knihách*, roč. 17, č. 21 (2007), s. 4.

LÁSZLOVÁ, Karin. Každý je milionárom : zápisník. *Literárny (dvoj)týždenník : časopis Spolku slovenských spisovateľov*, roč. 20, č. 31-32 (2007), s. 2. ISSN 0862-5999.

Články o autorke

MATEJOV, Radoslav. Na noži : Karin Lászlou: Aj duša volá SOS. *Knižná revue : dvojtýždenník o knihách*, roč. 16, č. 24 (2006), s. 5. Rec.: Aj duša volá SOS / Lászlou, Karin. Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, 2006. ISBN 80-8061-231-5.

ŠIMULČÍKOVÁ, Jana. Burcovanie ľudskosti : literatúra. *Literárny (dvoj)týždenník : časopis Spolku slovenských spisovateľov*, roč. 20, č. 5-6 (2007), s. 12. Obr. ISSN 0862-5999. Rec. : Aj duša volá SOS / Lászlou, Karin. Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, 2006. ISBN 80-8061-231-5.

TEŠOVIČOVÁ, Anita. Majsterka príbehov. *Literárny (dvoj)týždenník : časopis Spolku slovenských spisovateľov*, roč. 21, č. 17-18 (2008), s. 12. ISSN 0862-5999.

JANÍK, Pavol. Písaný tieň slova : literatúra. *Literárny (dvoj)týždenník : časopis Spolku slovenských spisovateľov*, roč. 21, č. 27-28 (2008), s. 12. Obr. ISSN 0862-5999. Rec. : Kríza kráča svetom / Lászlou, Karin. Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, 2008. ISBN 978-80-8061-301-3.

KNIZNA REVUE 10. XVIII, č. 4 (13.2.08), s. 2

Keď sa ženy odhalia

Vraj nie je problém knihu napísať, ale zohnať peniaze na jej vydanie. Klub slovenských prozaičiek FEMINA pripravil už v poradí siedmu antológiu poviedok svojich členiek, ktoré neváhali prispieť nielen autor-sky, ale vraj i finančne, aby kniha uzrela svetlo sveta. V každom prípade titul *Keď sa ženy odhalia* vydalo vydavateľstvo AHO₃ pre Klub Femina a je zaujímavým pohľadom na našu súčasníčku.

Na výzvu zostavovateľky Vladimíry Komorovskej zareagovalo štrnásť z jej kolegyň, čiže útlá knižočka skrýva štrnásť próz, pod ktoré sa podpísali v abecednom poradí: Mária Bátorová (*Žena-slnko*), Helena Dvořáková (*Čo s plachým samcom?*), Etela Farkašová (*Obyčajný deň*), Marta Gogálová (*Ukradnutý kľúč*), Tatiana Jaglová (*Hore schodmi, dolu schodmi*), Vladimíra Komorovská (*Na rozlúčku*), Hedviga Kramárová (*Izabela*), Karin Lászlová (*Druhá Matka Tereza*), Daniela Příhodová (*Eva Mária*), Paula Sabolová (*Podobnosť čisto náhodná*), Jana Šimulčíková (*Party - inak pri mene autorky došlo opakovane k omylu a uvádza sa ako Šimulíková*), Viera Švenková (*Prvá žena*), Anita Tešovičová (*Brieždenie*) a Viera Valachovičová-Ryšavá (*Lásky hra podvodná*).

I keď sú mnohé z autoriek známymi literátkami, privítala by som v závere knihy krátku charakteristiku a údaje o ich tvorbe či pôvodnom povolani.

Obálka s obrázkom ženy na pláži a titul *Keď sa ženy odhalia* by mohli naznačovať erotický podtón próz. Pravdou však je, že ich hrdinky odhaľujú väčšmi svoje pocity než telá. Sú to rozprávania rôznorodé, možno menej ľúbivé, o to však pravdivejšie, v niektorých momentoch z nich cítim až autobiografickú výpoveď, inokedy sofistikovaný obraz. Jednotlivé prózy sú však niekedy priveľmi zamotané do slov, v ktorých akoby sa neraz strácal príbeh i sama pointa.

Spoločným menovateľom textov je láska, vzťahy a citový život dnešnej zrelej ženy. (I keď Daniela Příhodová ho napríklad posudzuje v monológovi a z hľadiska muža). Ako však zostavovateľka zdôrazňuje, je to síce iný uhol pohľadu na ženskú tému ako ponúkajú populárne tele-novely či knižné bestsellery, ale čitateľky majú šancu vybrať si. Parafrazujúc Préverta: Aká som, taká som, som jednoducho žena...

Knižku autorky slávnostne predstavili v bratislavskom Klube spisovateľov 12. februára.

Elena Ťapajová

Na noži

Karin Lászlová: Aj duša volá SOS

Bratislava, Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov 2006 106 757

Sú naozaj výnimočné diela, na ktoré by „neštilhal“ ani literárnokritický hrdlo-rez so svojim surovým nožíkom. Tak vedľa otupiť! A čo potom úbohý radový recenzent, čo má robiť, aby mu to rezalo, aj keď mu to dielo nereže? Karin Lászlová sa zasa raz spritomnila. Svojimi deviatimi akože poviedkami predstavuje akože príbehy akože súčasných ľudí. Ide o texty písané so značnou dávkou naivného realizmu a emocionálneho gýču o tom, ako sa ženy a muži v živote sklamá a ako sa niekedy aj nesklamá. Všetko je to akože zo života, veď súd'že, rozvedená psychoterapeutka Ester s morálnymi zásadami zažíva olympijský sex na dovolenkovej pláži s lodným konštruktérom Atilom, ktorý sa utopí a ona otehotnie. Alebo: pán Dobrota zakomplexovaný zo svojho rázštep-u sa ujme týranej susedy s dieťaťom, k čomu mu výdatne dopomôže veľká potreba jeho psa Alfa. A to sú len tak od boku spomenuté dva texty! Keby to autorka nemyslela vážne, možno by sme mohli povedať, že Karin Lászlová je prvou dámou našej literárnej frašky, lenže aj na to treba svojim spôsobom rozprávačskú zručnosť. Navyše, autorka to fakt myslí vážne! A tu už končí každá *sranda*, tu už aj duša radového recenzenta volá SOS.

Radoslav Matejov

KN. REVUE 10. XVIII, č. 4 (13.2.08), s. 2

LÁSZLOVÁ Z X

R. B. J. 2006/12/13

106377

DAGMAR WAGNEROVA-SKAMLOVA: Odkiaľ berete svoju literárnu a spoločenskú, ktorá vás sprevedá po celý život?

KARIN LAZSOVÁ: Práve! Pretože som zlobivá tak geneticky zakladá životom, ktorá má zvlášť pred diletom: pravdivosť, alebo siť faj. Rozhodla som sa pre druhú možnosť. Tento boj so svojím osudom som ostro a vnuťovaneboficerkej pre a žiť sa musí ďalej.

D. WAGNEROVA: Spomínate si na svoje literárne začiatky?

K. LAZSOVÁ: Už v ľudovej škole chválila učička moje slová, a vtedy, ako desať rokov, som si zaistila, že budem písať a že literatúra je moje státné povolanie. Bezprostredne som začala písať knihu, tuším zameranú na Bielu orševu. Táne priechy čítanie pre desaťročné dieťa, v ktorej sa dána úloha učičky dostane prostredníctvom cestovnej kancelárie do Turcka a tam ju predajú do háera.

V Varne, kde sme bývali, nebola obeza knižnica, penznie na knihy sme nemali, a keď som sa neškor dostala k Titimre, obrátila ma, jeho písala o živote, ktorý mi bol blízky. Alebo Kutlačná... To bol pre mňa záračný svet. S týmito vzormi som žila, aj som z nich čerpalá, vychádzala. Keďže som bola zatiaľ svojím sociálnym povolaním z detstva, stále som chcela zleposť svet. Ale ako ho zleposť? Verila som, že to dokáže literatúra. Na gymnázia som sa zameriavala na úlohy, zážitky, ktoré teraz implantujem do autobiografického románu narokovan v barilovom práde času.

Po maturite som začala študovať na Vysokom škole výtvarných umení v Prahe, a keď ju mači zatvorili, musela som sa vrátiť na Slovensko. A keďže výtvarní akademiáni vtedy ešte neboli, presla som na právo a šiestom semestri som sa vydala.

D. WAGNEROVA: V novke Návrat je kapitola plachty chýba. Ako vznikol text a slovo, ktorý sa má zrejme na zmiestni optiku ako spisto-

hor, K. LAZSOVÁ: Z jeho strany to bola, ako sa zavozí, láska na prvý pohľad a krátko po tomto stretnutí, v roku 1944, sme mali svadbu. Nemať ženské sťate však trvalo iba chvíľu. Schyľovalo sa k Povstaniu.

D. WAGNEROVA: V novke Návrat je kapitola v ktorú optiku, ak sa po skončení vojny vraciate do vášho býva v Banskej Bystrici a hľadate si svoj dom po svojom manželovi. Odkiaľ je naj nepriaznivejšia?

D. WAGNEROVA: Máte zručnosti ako spisovateľka a publicistka Karín Lazsová. Najlepšie predstavi jeho práca. Mohutné a rozsiahle dielo tejto populárnej prozajky tvorí vtedy tridsať rokov poviedok, novel, románov, televízne scenáre, literárnodramatické rozhlasové hry, nespočetné možnosti časopiseckých prichelov zo života, rozhovorov so zaujímavými osobnosťami, úvah, fejtónov, po ktorých stihla už niekoľko generácií vďačných čitateľov. V roku 2005 Karín Lazsová získala Pamätnú medailu za významný prínos k rozvoju slovenskej literatúry a v roku 2006 Cenu Spolku slovenských spisovateľov za knihy Príťah ma, Ľasťie a Všetkému viadne Eros.

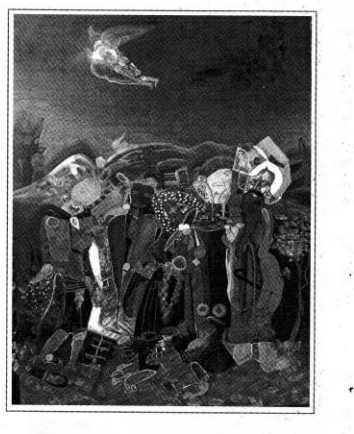
Príťah ma, Ľasťie a Všetkému viadne Eros

leni demarka Prava, kam dlekomipom pričelajú správy z celého sveta. A kolega z Pravdy naz prístretní, v roku 1944, sme mali svadbu. Nemať ženské sťate však trvalo iba chvíľu. Schyľovalo sa k Povstaniu.

D. WAGNEROVA: V novke Návrat je kapitola v ktorú optiku, ak sa po skončení vojny vraciate do vášho býva v Banskej Bystrici a hľadate si svoj dom po svojom manželovi. Odkiaľ je naj nepriaznivejšia?

D. WAGNEROVA: Máte zručnosti ako spisovateľka a publicistka Karín Lazsová. Najlepšie predstavi jeho práca. Mohutné a rozsiahle dielo tejto populárnej prozajky tvorí vtedy tridsať rokov poviedok, novel, románov, televízne scenáre, literárnodramatické rozhlasové hry, nespočetné možnosti časopiseckých prichelov zo života, rozhovorov so zaujímavými osobnosťami, úvah, fejtónov, po ktorých stihla už niekoľko generácií vďačných čitateľov. V roku 2005 Karín Lazsová získala Pamätnú medailu za významný prínos k rozvoju slovenskej literatúry a v roku 2006 Cenu Spolku slovenských spisovateľov za knihy Príťah ma, Ľasťie a Všetkému viadne Eros.

Meje totiž bolo: Ak svojim písaním iba o milióni miliona lepším tonom svet, nežila som nádom. Moja dcéra vtedy, akoby omladná, nežila peko a práta o detstvo. To je pravda, ale vtedy ma resppektovala.

D. WAGNEROVA: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Keď som sedela v rýchlaku, ktorý ma unášal z bratovej vtedy domov, chvilami som sa zahľadala do okolia. So zvláštnym pocitom som vnímala krajinu tonúcu vo živéjšom žltom svetle. Videla som mi premenené, akoby omladná, nádherna, priam uchvatná. Vzdych, čo vanul do kúpe cez trochu stahnutý oblúk, mi oviel vo tvár a strpnúť vlas. Príhľadala som ich prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Keď som sedela v rýchlaku, ktorý ma unášal z bratovej vtedy domov, chvilami som sa zahľadala do okolia. So zvláštnym pocitom som vnímala krajinu tonúcu vo živéjšom žltom svetle. Videla som mi premenené, akoby omladná, nádherna, priam uchvatná. Vzdych, čo vanul do kúpe cez trochu stahnutý oblúk, mi oviel vo tvár a strpnúť vlas. Príhľadala som ich prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Keď som sedela v rýchlaku, ktorý ma unášal z bratovej vtedy domov, chvilami som sa zahľadala do okolia. So zvláštnym pocitom som vnímala krajinu tonúcu vo živéjšom žltom svetle. Videla som mi premenené, akoby omladná, nádherna, priam uchvatná. Vzdych, čo vanul do kúpe cez trochu stahnutý oblúk, mi oviel vo tvár a strpnúť vlas. Príhľadala som ich prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Keď som sedela v rýchlaku, ktorý ma unášal z bratovej vtedy domov, chvilami som sa zahľadala do okolia. So zvláštnym pocitom som vnímala krajinu tonúcu vo živéjšom žltom svetle. Videla som mi premenené, akoby omladná, nádherna, priam uchvatná. Vzdych, čo vanul do kúpe cez trochu stahnutý oblúk, mi oviel vo tvár a strpnúť vlas. Príhľadala som ich prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Keď som sedela v rýchlaku, ktorý ma unášal z bratovej vtedy domov, chvilami som sa zahľadala do okolia. So zvláštnym pocitom som vnímala krajinu tonúcu vo živéjšom žltom svetle. Videla som mi premenené, akoby omladná, nádherna, priam uchvatná. Vzdych, čo vanul do kúpe cez trochu stahnutý oblúk, mi oviel vo tvár a strpnúť vlas. Príhľadala som ich prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Napriek tomu, že trocha mi hučalo v ušach a v hlase som čítala akosi ťažko, zrakom, myšlienky som mala rozjařené tým, čo som na

K. LAZSOVÁ: Načítali ste si literatúru, ktorá prináša aj vaše staršie knihy - literatúru faktu, poviedky obom, na ktorých bolo málo, že ich už, oparujú sa vracala a som prstami. Tym polybom som si pripamätala, ako ma mama hládala, keď som sa z pohovoďového cvičenia vrátila unavená a strapatá. Dráha manželka. Ondrejovej vtedy sa nezdžila. Orzi, ich otcoví veľní chýba? Asi nie. Len Boi sa vyzná v záhadu múzkej duše.

Mladá Maurova, 1893-1894

svadbe začala. Durmala som o tom, ako sa z večera do rána zmenil môj pohľad na svet a čo spoločnosti vedieť, čo sa vo mne odohráva, či necitná, že som opojená vlastným bytím.

Vracala som sa o pol dňa dva neškor, ako som Emilovi ľúbila. Príčinou toho osmokersenia bola únavu. Otvorene som si priznáva, že som prišla ľahá, fájčila a unavená. Tancé je mojej končike. Keď som sa stretla s prednadrádom veku navštevovateľa tanečného štábu, chcela som byť ľahkou nedeľou, čo sa zdálo z pohybu, ale aj z tžby po nadýchajúcich národných rôznych farbách. Veľmi rada som sa pridala a predčila. No stále ma od toho bolavina odradila. Vraj v štyridsiatky by som bola taká vysylená ako stáročná, vďaka počutiu ľahu, akých som mala: buď ľahková, alebo byv prelo moim. Nikedy sa mi vymkni spod pera a robia si, čo sami chuca.

Libro dvojky deval
R-20, c. 31-32 (nov) 132
17 258V

STRANA 2

ZÁPISNÍK

Každý je milionárom

Viem, znie to čudne. Najmä v súčasnom kapitalizme, keď medzi novozobohatíkmi a bedármi, čo stratili zamestnanie, sa vytvorila priepasť. Chcem povedať, že každý je bedárom i boháčom slov: milionárom viet i milionárom mlčanja, pravda, okrem tých, čo sa narodili hluchoními. A predsa najcenejšie na tomto svete je slovo. Ľudské slovo. Niekedy stačí zopár vhodné volených viet a človek, ktorý si chce v depreši pusťiť pln, už neotvorí kohútik. A inokedy ľahostajné mlčanie a vykynutie plecom nad cudzími problémami otvára bránu do večnej tmy. Keby človek vedel... keby len tušil. aký poklad sa skrýva v jeho hrdle, nebol by taký krutý. Poznala som sa s psychiarom – primárom. Raz, keď som písala knihu Stroskotanci života, sme spolu cestovali z psychiatrickej liečebne a medzi rečou mi povedal: Verte, najcenejší liek je ľudské slovo. Ako? zadivila som sa. To pravíte vy, ktorí ste za posledných tridsať rokov naordinovali celé státisíce tabletky a injekcii? Ano, odvtedy trochu smutne, ale predpísal som ich iba preto, aby sa moje slová dostali do tých ubolených, bezradných a depimovaných duší. Psychoterapia. Môže sa používať aj medzi laikmi. Aká škoda, že sa aplikuje tak zriedkavo. Povážte, že nikoho nič nestojí! A predsa hno žgrolíme. Slová môžu pomáhať, a slová môžu aj zraniť. Stačí niekoľko zlostných či nenávisťných viet a ich adresát je vo svojej duši rozbitý na atómy. Totiž ľudská duša nie je z pancierového skafandra, ale z nespočetných jaziev, ktoré zostávajú po ranách spôsobených životom. A stačí, ak zasiahnete niektorú z týchto jaziev, možno už dávno zahojených, a jazva opäť krváca... Treba spomenúť géniou slov? Ciceroňa? Robespieru... Vedeli obliecť veľké myšlienky do strhujúcich slov a obliekali im bremenie, chalyty či prekrásne hávy revolúcie, čo všetko ostalo v pamäti ľudstva večné. Kvôli slovám? To tiež. Ale predovšetkým treba vedieť, že myšlienka za päť halierov nebude o nič lepšia, ak ju obliečieme do slov za desať koruníc. Napokon ostáva otázka, či milosrdná lož nie je lepšia ako pravdivé, ale otriasajúce slová. Toto je relatívne, no každá dilema sa v tomto smere končí pred onkologickým či inou podobnou klinikou. Totiž, slovo má svoju vnútornú humanitu. Preto nerobme zo slova chladnú, exaktnú vec. Nechajme, nech je ľudské. Sme predsa ľudia, či nie? Každý je boháčom i bedárom slov: milionárom viet i milionárom mlčanja. Čo si z toho vybrať? Ak na vietach musíme uvažovať, tak už iba bodku. Túto poslednú bodku.

KARIN LÁSZLOVÁ

108 6X1
LITERATÚRA
117955
Karín Lászlová
KRIZA KRACIASIVETOM
Vydavateľstvo SSS, Bratislava 2008

Burcovanie ľudskosti

Karín Lászlová je zo všetkých členiek Klubu slovenských prozaiek Feminia najstaršia a pritom vari z celej palety súčasných slovenských spisovateľov pôsobí najmenej povolané vďaka najplodnejšia. Pre nás o čosi mladšie (mladšie) môže byť povzbudzajúcim príkladom svojou obdivuhodnou tvorovou vitalitou a vytrvalosťou, s ktorou sa nevzdáva víziy, že aj v dŕsnom svete má ešte význam písať. To samo ešte by nemu-

Karín Lászlová
AJ DUŠA VOLÁ SOS

sela byť výhra, keby si autorka pre každú novú knihu nevedela nájsť sponzora a nemala aj okruh verných čitateľov, ktorí ňu nečakajú na žienu jupka a vďaka prečítaniu. Poesteľte jej, že ani literárna kritika si už nemohla nepovšimnúť existenciu takého rozozneného diela, si mále novými viedkami vďaka Karín Lászlová (práidi na to, aby sa vnucovala) sa konečne s oneskorením došla zastávanie rehabilitácie a uznania svojej tvorby. Kto číta jej knihy, môže mať pocit, akoby čítal román na pokračovanie. Autorka nemerá svoje postavy ani rozprávčičky, nepripisuje im moderným literárnym trendom a ani v novej liberalizácii morálky sa nevzdáva svojich kneri mravnosti, s ktorými konfrontuje charaktér svojich postáv. Meni sa len dobový rámc, v akom sa odohráva dej jej príbehov. Vždy sa totiž s istou predvidavosťou za horka usilovala metaforicky oficiálne ešte nepriznané a nezbohatené spoločenské negatíva, čím si v minulosti vyslúžila nevoľu verejnosti. Kladam jej práž dodnes je, že sa neodohráva v časovo a zemenopisne indifferntnom prostredí. Každý čin človeka treba vidieť v dobovom kontexte, aby sme pochopili politiku a okolnosti, prečo pod existenciu takého konat tak ako konal, a mohli mu odpustiť, čo by sa v inej situácii nedopustil. V tomto zmysle môžeme Lászlovú dlhodobo vnímať ako dobovú kroniku, ktorá mladým objasni a starším pripomenie už zabuduté súvislosti. A možno by stála za posúmaním aj v ústave panajúceho. Ani v novej knihe AJ DUŠA VOLÁ SOS si autorka nedáva obrtkosť pred ista. Hneď v prvej poviedke Pokorní omlava sa nezamestnaný, ktorého bezrozprávka privedla k alkoholizmu, pýta: „Kde sa podela tá láska, ktorú sme si s ňou v sobu v novembri 1969?“ A odpovedou je: „Zahynula v vrtom konkurenčnom boji... Keď psy kone zožerú, nech psov tráva rastie.“ Pre Lászlovú romantdy, novely aj kratke prózy je charakteristická viacpríbehovosť: do postava, to osuda a príbeh, pričom autorka je najpresvedčivejšia v opisovaní hraných bezvýhodových psychologických stavov, keď sa človeku ruka sved a strica voľu ži. Predstaviteľom všetkých deviatich próz knihy Duša volá SOS sú ľudia postihnutí, a pritom najviac z nich napokon pochodí muž s vŕdňajúcim postihom – zaslepnutý tvár (v príbehu Amor sa zľutoval), ktorý vo chvíľach sveta-bôľu chce vynasť pilulky na burcovanie ľudskosti. Už od detstva akoby boli všetci predurčení na jeden úder osuda za druhým. Prevládajúca schéma sa v individualizovanej podobe opakuje: takmer všetkým jej postavám predčane zorné matka (ak nie obojrodiča) pri autorku, ňi, zlečením mešťať, na leukémiu a podobne, ote si ňi ľada šťastie inde a sroty sa úme starša mama, tetu či iná ňi chetná dáša. Pre manželstvo im väčšinou stroskotá (partnerom je sebecký „poživčák“), mezoepidovými bohem alebo násilník a bezradný predča, keď neupojí ani v ďalšom vzťahu. A tak napríklad zrovedná hrdinka

LITER-DUŠA-T-17-XX-7
poviedky Niet návratu sa na dovolenke pri mori zoznamí s gavalierom tradičného typu, ktorý jej sľubuje manželstvo. Nasledne zistí, že je v druhom stave, a jej milovaný (údajne sa utopil v mori) je zrazu nezvestný. Zo záľasťava ju vyvedie náhletva a vychovávateľ z detského domova chovej na rakovinu. Ani predtavia sa prôzy Útržky z dvoch životov sa uveie zmienť s náhlu smrťou svojho druhého manžela, tipachou „jen“ žiarlivosťou, a ňetru nájde i susedy s podobným ňetelom. V skutočne bezvýhodovej situácii sa však ocitá vysokohodlák, čo odide od starkej, ktorú ju po matkinej smrti vychovala, na návštevu k ocovi do Ameriky. Zblíž sa s jeho bezdennou druhou manželkou a pred sebou vidí sľubnú budúcnosť. Potom ju však na večernej prechádzke v meste zasiať nezamýšľajú chla domov na Slovensko si odnáša AIDS. Aká neškodsa sa v porovnaní s jej osudom zidá skúsenosť rovenčičky s priehľadným rútním životom zvodcom v Rozčarovaní, potupné ohováranie v próze Nevyšpatelň život píše príbehy alebo tyranstvo nenávisťnej svedky v Spjstných vzťahoch. Zlá sa, že na Lászlovej postavy sa tej smoly lepi privedá a na jej palety je, nebodaj, viac černe ako v nezdovojných sociálnych prózach Fruha Krafa. Ale či takých osodov, nepovinných ani v literatúre, nie okolo nás nepočítame veľa? A nové žánry z jej prípadov sa nedoňú tragiky. Vždy sa nájde nejaká blížda dáša, ktorá sa (len chcieť) nedovŕšivou otvorí a pomôže mu prekonať krutý psychický stav. Aj doberých, obetavých duší, žijúcich v istráni, ako o tom svedčí obľúbená televízna Pošta pre teba, je medzi nami ešte naplno veľa. A keby to aj s burcovaním ľudskosti bolo zložitšie, každého z nás topánka niekde tlačí a ľudia si vďaka prečítaniu, že k niekomu je osud krutejší ako k nim. Zaslúžne je už, keď si uvedomíme malichernosť problémov, ktorými sa niektorí utmárame, ak nás nečia ni už.

JANA ŠIMULČIKOVÁ

LITERATÚRA
117955
Karín Lászlová
KRIZA KRACIASIVETOM
Vydavateľstvo SSS, Bratislava 2008

Písané tieň slova

Najnovšie pôsobivé dielo renomovanej autorky napísanej próz Karín Lászlová, ktoré má príznačný názov Kriza kraciašivetom (Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, Bratislava 2008), evokuje úvalu o vzťahu materielnej a duchovnej chudoby. Autorka nielen rozvíja najlepšie tradície sociálne orientovanej literárnej tvorby v slovenskom i svetovom kontexte, ale vysokými kreatívnymi parametrami dosahuje aj pozoruhodné estetické účinky. Pri sugestívnych prozaičských vykonoch Karín Lászlovej som si opití uvedomil, že slovo je to jediné, čo mája telo a duša spoločne. Slovo ako sprostredkovateľ medzi hmotným a duchovným svetom slúži predovšetkým dorozumievaniu medzi ľudskými bytosťami. Problém spočíva najmä v tom, aké slovo odovŕne hlási, podmiňuje všetky tradčné vzťahy, hodnoty a ideály našej civilizácie a nematerielnej povahy, teda aj všetko duchovné – všetko stvištie s duchovnou kultúrou spoločnosti. Pevradow dŕhloh historických zmien bolo rozdielne stabilizované – existujúci – systém. Vzápil však bolo potrebné nastoliť a upesniť nový spoločenský poriadok. A tak sa najprv „museli“ zosmieňiť všetky normálne formy normálneho usporiadania vzťahov medzi ľuďmi – od najskromnejších rodinných sfér až po najvznejšie oblasti spoločenského života. Aby sme následne pandosce znovu objavovali všetko dávno objavené a najmä dŕhloh odobraté – najzrozumiteľšie elementarne hodnoty, základné výskosti a jedine možné spôsoby spoložiažvania ľudských bytostí – ak, privedla, nemá šli o spolumiňovanie charakterizované starým známym sloganom: človek človeku vlikom. Mohli dnes s prekvapením a úžasom počúvať, že sa pŕevládajú hodnoty kŕeťanstva boli zadané na radikálnom sociálnom programe – v prospech neštítnej pocti tým, ktorí to potrebujú – deťom, slabým, chorým a chudobným. Kým dŕhlohá spoločnosť bez hanby vypúšťa čumivost, ziskuchtivosť, sebeckosť, kupčnosť a kromadenie mešťa. A málo počívame o tom, že nielen bohatstvo je dedičné, ale že dediční je predovšetkým chudoba. A to aj duchovná chudoba nekultúrnej spoločnosti. Literárne majstrovstvo Karín Lászlovej nás presvedča, že umelecké slovo ešte nepovedalo posledné slovo a že záujem o pravé duchovné hodnoty existuje, aj keď to v tejto etape vývoja príveľmi neváho.

Keby som ako mladý básnik napísal: „Na začiatku bolo slovo.“ A to slovo bolo „na papieri“ /Nepočuteľné / Slovo, ktoré môže zakryť / ľľľľľ / alebo inými nepriehľadnými vecami / Slovo, ktoré môže pokrývať / alebo pokrývať / Slovo, ktoré čaká / Kým si ho niekto všimne / Slovo, ktoré típi / pocitom menčovosti / Slovo, ktoré nejde na odhly / Slovo / slovo / na papieri, / aj keď na začiatku / a teda prvé... Vlastne len písany tieň / slova...“

Reagovať som na neutečenie situácie písaného slova, ktoré sa už vtedy ocitlo v tieni moderných obrazovo-zvukových médií. Nemali by sme však byť stupenami sŕpenia literárny s modernými elektronickými nosičmi posolstva, naprk mali by sme byť zisteniami ich spojevnosť. Veľ literatúra je nevyhnutne vždy v pozadí nielen divadelnej, ale aj rozhlasovej, televíznej či filmovej tvorby. A prózy Karín Lászlovej majú pre atraktívne audiovizuálne spracovanie všetky predpoklady.

Zaujím o písané slovo a pravé duchovné hodnoty treba sústave ozývovať, hoci to ešte odľahle nebude jednoduché, aby sa presadil v prostredí, v ktorom zatiaľ vládajú najmä drvi a nekultúri ľudia – počne politíkmi a končiac podnikateľmi.

Literárne (nie) Karín Lászlová je otvorená hlásiť vysokú úroveň spoločenskej zodpovednosti. V posledných rokoch sme svedkami úporneho ústia predčane pochovať realitu aj samu ideu spoločnosti orientovanej na starostlivosť o životné istoty ľudí. Mladé politické frízy o konkurenčnej schopnosti sústane signalizujú nstápujúceho občianstva vývoj, teda bezohľadného konkurenčného každého človeka s každým, lepšie povedané každého proti každému.

LITERATÚRA
117955
Karín Lászlová
KRIZA KRACIASIVETOM
Vydavateľstvo SSS, Bratislava 2008

Majsterka príbehov

Karín Lászlová je zo všetkých členiek Klubu slovenských prozaiek Feminia najstaršia a pritom vari z celej palety súčasných slovenských spisovateľov pôsobí najmenej povolané vďaka najplodnejšia. Pre nás o čosi mladšie (mladšie) môže byť povzbudzajúcim príkladom svojou obdivuhodnou tvorovou vitalitou a vytrvalosťou, s ktorou sa nevzdáva víziy, že aj v dŕsnom svete má ešte význam písať. To samo ešte by nemu-

Karín Lászlová
KRIZA KRACIASIVETOM

sela byť výhra, keby si autorka pre každú novú knihu nevedela nájsť sponzora a nemala aj okruh verných čitateľov, ktorí ňu nečakajú na žienu jupka a vďaka prečítaniu. Poesteľte jej, že ani literárna kritika si už nemohla nepovšimnúť existenciu takého rozozneného diela, si mále novými viedkami vďaka Karín Lászlová (práidi na to, aby sa vnucovala) sa konečne s oneskorením došla zastávanie rehabilitácie a uznania svojej tvorby. Kto číta jej knihy, môže mať pocit, akoby čítal román na pokračovanie. Autorka nemerá svoje postavy ani rozprávčičky, nepripisuje im moderným literárnym trendom a ani v novej liberalizácii morálky sa nevzdáva svojich kneri mravnosti, s ktorými konfrontuje charaktér svojich postáv. Meni sa len dobový rámc, v akom sa odohráva dej jej príbehov. Vždy sa totiž s istou predvidavosťou za horka usilovala metaforicky oficiálne ešte nepriznané a nezbohatené spoločenské negatíva, čím si v minulosti vyslúžila nevoľu verejnosti. Kladam jej práž dodnes je, že sa neodohráva v časovo a zemenopisne indifferntnom prostredí. Každý čin človeka treba vidieť v dobovom kontexte, aby sme pochopili politiku a okolnosti, prečo pod existenciu takého konat tak ako konal, a mohli mu odpustiť, čo by sa v inej situácii nedopustil. V tomto zmysle môžeme Lászlovú dlhodobo vnímať ako dobovú kroniku, ktorá mladým objasni a starším pripomenie už zabuduté súvislosti. A možno by stála za posúmaním aj v ústave panajúceho. Ani v novej knihe AJ DUŠA VOLÁ SOS si autorka nedáva obrtkosť pred ista. Hneď v prvej poviedke Pokorní omlava sa nezamestnaný, ktorého bezrozprávka privedla k alkoholizmu, pýta: „Kde sa podela tá láska, ktorú sme si s ňou v sobu v novembri 1969?“ A odpovedou je: „Zahynula v vrtom konkurenčnom boji... Keď psy kone zožerú, nech psov tráva rastie.“ Pre Lászlovú romantdy, novely aj kratke prózy je charakteristická viacpríbehovosť: do postava, to osuda a príbeh, pričom autorka je najpresvedčivejšia v opisovaní hraných bezvýhodových psychologických stavov, keď sa človeku ruka sved a strica voľu ži. Predstaviteľom všetkých deviatich próz knihy Duša volá SOS sú ľudia postihnutí, a pritom najviac z nich napokon pochodí muž s vŕdňajúcim postihom – zaslepnutý tvár (v príbehu Amor sa zľutoval), ktorý vo chvíľach sveta-bôľu chce vynasť pilulky na burcovanie ľudskosti. Už od detstva akoby boli všetci predurčení na jeden úder osuda za druhým. Prevládajúca schéma sa v individualizovanej podobe opakuje: takmer všetkým jej postavám predčane zorné matka (ak nie obojrodiča) pri autorku, ňi, zlečením mešťať, na leukémiu a podobne, ote si ňi ľada šťastie inde a sroty sa úme starša mama, tetu či iná ňi chetná dáša. Pre manželstvo im väčšinou stroskotá (partnerom je sebecký „poživčák“), mezoepidovými bohem alebo násilník a bezradný predča, keď neupojí ani v ďalšom vzťahu. A tak napríklad zrovedná hrdinka

Kritická tvorba Karín Lászlovej nás presvedča, že sa napriek mnohým negatívnym skúsenostiam nemáme vzdávať optimizmu. Veď sme už zažili toľko večných a nemenných spoločenských dogiem, že sa aj na ten dŕhlohý systém môžeme smelo pozerať s veľkou rezervou. Rád by som na záver povedal niečo povzbudzujúce sa prírody, keď v ľudoch oživa nabudeť odkávanie nových začiatkov, nás na miesto nových radov vždy čakajú skôr starosti. Ale buďme optimisti, aj keď nám túla skvelej a hodnotnej knihy Karín Lászlovej pripomína, že Kriza kraciašivetom. Veľ možno, čo sa dnes jeri ako nezvratný trend, sa môže podstatne zmeniť. Treba veriť, že k lepšiemu.

PAVOL JANÍK

LITERÁRNÝ DOVŤIŽDENNÍK 7. MÁJA 2008
R21.E.17-8/2008/0.12

Karín Lászlová:
VYDEDCNÍŠTASTENY -695-6
Vydavateľstvo Michala Vaška, Prešov 2007
117 758

Majsterka príbehov

Spisovateľka Karín Lászlová ani v tejto ďalšej zo svojich vyše tridsiatich kníh nezostala nič dlžná svojej povesti znalykne života a jeho nečakaných peripetií. S adza jedinou výnimkou: všetky tieto jej príbehy sú o mladých deľkventoch – o chlapcoch z nápravovúchovného ústavu v istom nomenovanom slovenskom meste.

Myšlienka venovať sa aj takejto závažnej spoločensko-psychologickej téme v nej skrsla ešte pred zhruba štyridsiatimi rokmi, keď vtedy ako redaktorka robila reportáž z spomínanom zariadení. Lenže nebola by to Karín Lászlová, v ktorej sa spájalo novinárske povolanie so spisovateľstvom, keby sa ňu mala uspokojila iba s novinárskym rozhovorom s riaditeľom ústavu, pripadne s pár formálnymi vetami jeho zverencov... A mala šťastie: riaditeľ bol ústretový, ochotne jej umožnil aj osobne spoznať „previnilcov“.

Bez predskubeň, chápano, ako staršia kamarátka strávila s nimi niekoľkohodinové rozhovory. A oni vytvárali, že pred ňou si vedel rozpakov vyliat svoje srdcia, povedať i to, čo dovtedy v sebe dušou, úprimne vyrozprávaj svoje životné príbehy, poznačné pocitom menčovosti, neporozumením najbližšieho okolia, či nedostatkom rodičovskej lásky.

Pravda, t spomedzi nich, čo boli väčšími poružení sami do seba, nedokázali vyjadriť svoje pocity tak presne, ako to neskôr z nich urobila skúsená autorka, ktorá vďaka svojej empatii a psychologickým schopnostiam vedela aj z ich kusých viet pochopiť nevpovedané a veľmi dobre sa vžiť do ich rozpoloženia. Preto mohla tak verne opísať najrôznejšie okolnosti, ktoré jednotlivých chlapcov priviedli k osudovému zlomu.

Keďže naposol šlo vlastne ešte o deti v tzv. „bláznivom období“ adolescence, hľadala prichytných ich zlyhania nielen v nich samotných, ale najmä v nepriaznivých podmienkach, ktoré na nich vplývali už od útleho detstva: teda z zlych priateľoch, rodinných nedorozumívaní, v nedostatočnom výchovnom pôsobení školy, a podobne.

Rukopis dlhé roky odpočíval v spisovateľkinej zásuvke: takmer naň už zabudla. Zaujali ju nové, ešte aktuálnejšie témy. Teraz sa k nemu znova a po starostlivej úprave jednotlivých príbehov vrátila, lebo usúdila, že dnes je, žiaľ, ešte aktuálnejší ako bol v čase svojho vzniku... Mládež je čoraz agresívnejšia a veľkú hranicu činnosti čoraz nižšia. K notoričným mladým deliktom mladistvých pribudli ešte „moderné“ pokušenia, akými sú napríklad drogy, hracie automaty, promiskuita, ba ani znásilnenia a vraždy nie sú výnimkami.

Je sa teda nad čím zamýšľať...

ANITA TEŠOVIČOVÁ

Dana Podracká:
MORFEUS, PERSONA
Ilustrácie Marie-Christine Huber

Karin Lászlóvá

v knihách

(výber kníh z fondu Krajskej knižnice v Žiline)

Súpis literatúry

Encyklopédia slovenských spisovateľov 1. A - O. Bratislava: Obzor, 1984. S. 376.

Slovník spisovateľov okresu Žilina : biobibliografia (1962-1992). 1. vyd. Žilina: Okresná knižnica, 1992. S. 25.

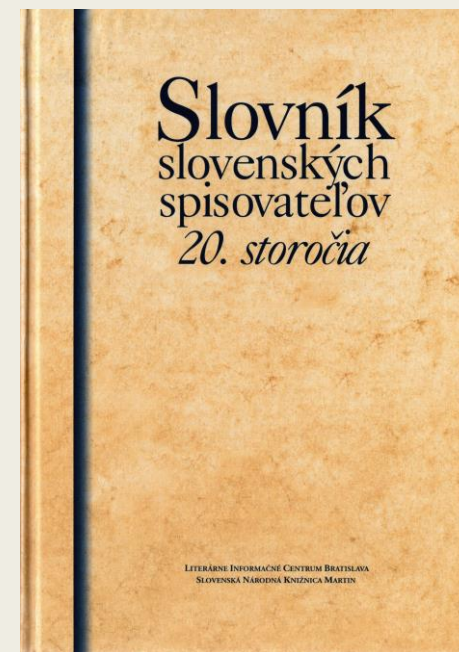
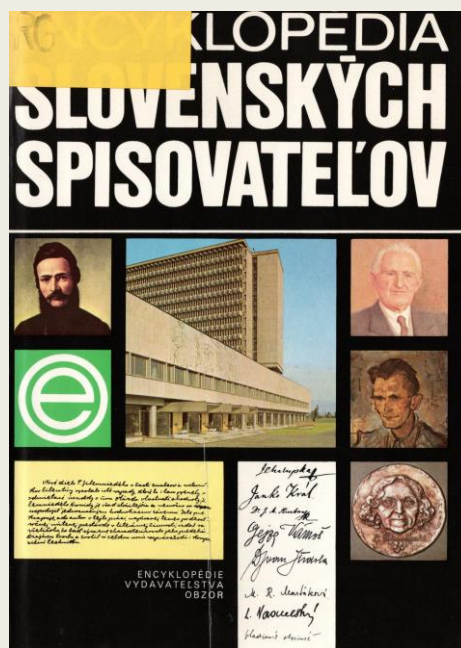
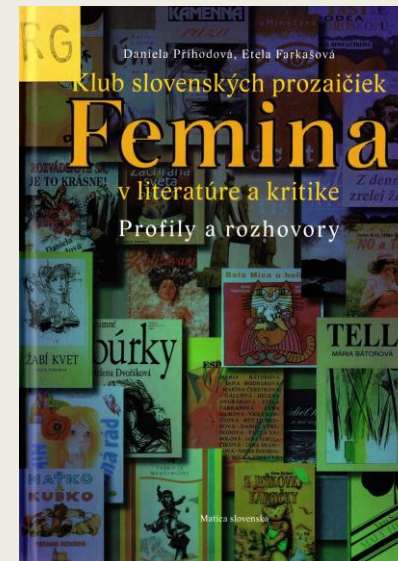
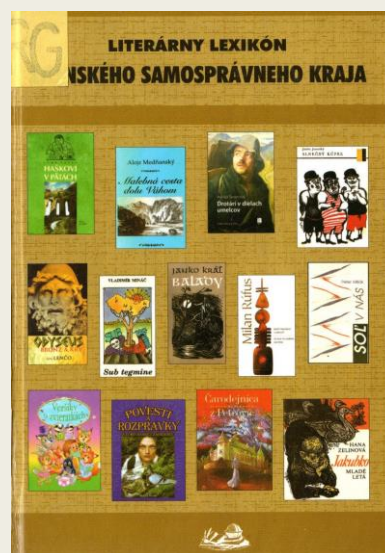
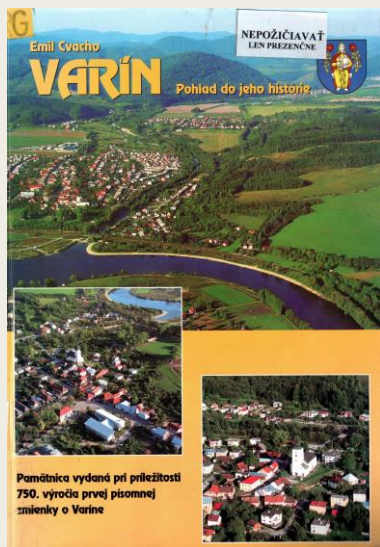
REZNÍK, Jaroslav. *Túry do literatúry : po literárnych stopách Slovenska.* Bratislava: Slovart, 2001. S. 133. ISBN 8070456160

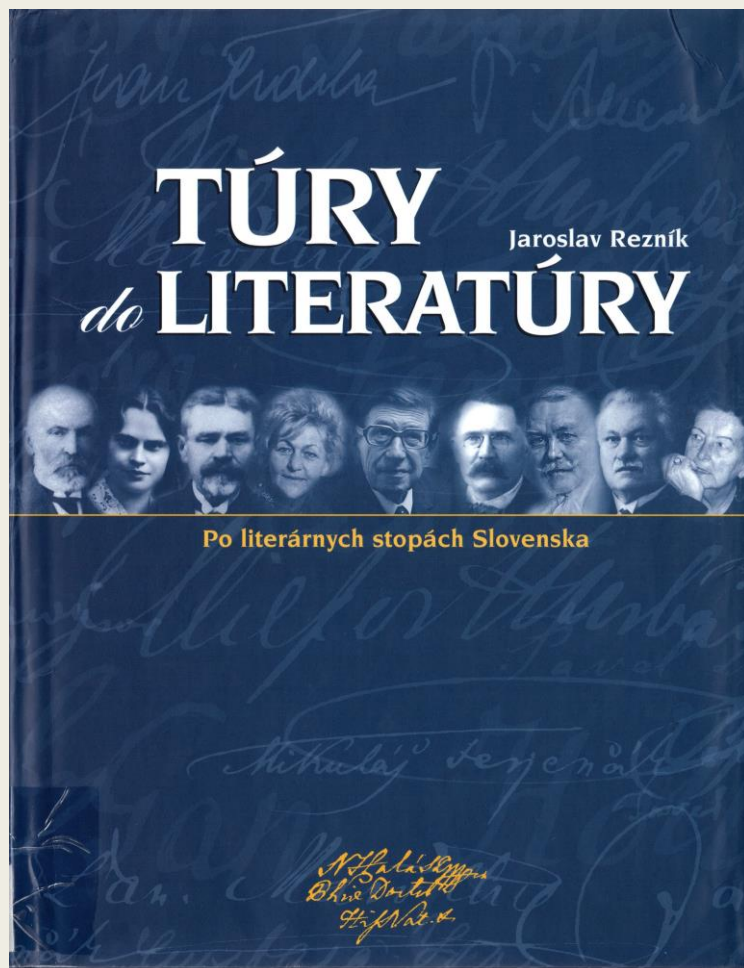
MAŤOVČÍK, Augustín. *Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia.* 2. vyd. Bratislava: Literárne informačné centrum, 2008. S. 285. ISBN 9788089222483

VÁLEK, Igor. *Literárny lexikón Žilinského samosprávneho kraja.* Žilina: Knižné centrum, 2009. S. 144. ISBN 9788080643584

PŘÍHODOVÁ, Daniela. *Klub slovenských prozaičiek Femina v literatúre a kritike : profily a rozhovory.* Martin: Matica slovenská, 2009. S. 77-82. ISBN 9788070909362

Tvorba spisovateľiek Horného Považia. 1. vyd. Žilina: Krajská knižnica, 2014. S. 23-25. ISBN 9788085148862

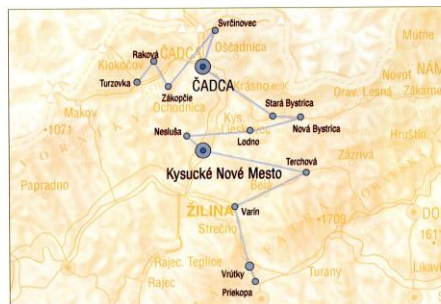

TÚRY do LITERATÚRY
PO LITERÁRNÝCH STOPÁCH SLOVENSKA

okolo BREHOV prieslačnej rieky a jej PRÍTOKOV

Turzovka – Raková – Zákopce – Svrčinovec – Čadca – Stará Bystrica – Nová Bystrica – Lodno
– Nesluša – Kysucké Nové Mesto – Terchová – Varín – Vrútky – Priekopa

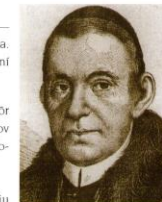
127

okolo BREHOV prieslačnej rieky a jej PRÍTOKOV

Varínski rodáci

Z rázovitej obce Terchová, ktorá leží na rozhraní Kysúc a Oravy, sa vyberieme do Varína. Je rodiskom barokového básnika, evanjelického kazateľa, autora duchovných piesní kancionála *Cithara sanctorum* **Jeremiáša Lednického** (1633 – 1685).

Varín je rodiskom **Ondreja Mesároša** (1741 – 1812), rímskokatolíckeho kňaza a neskôr nitrianskeho kanonika. Bol horlivým organizátorom a propagátorom úsilia a cieľov Slovenského učeného tovarišstva. Privítal najmä ich snahu o uzákonenie spisovnej slovenčiny a jednoznačné prihlásenie sa k Cyrilometodskej tradícii.

Ondrej Mesároš

Rodáčkou z Varína je prozaička **Karín Lászlóvá** (1922). Zúčastnila sa SNP, neskôr ju väznili v Ilave. Ako novinárka vydala knihy poviedok *Ja a tí druhí* (1966), *Nesluš som ja* (1967) a *Nechaj mi do snehu* (1970), v ktorých tematicky čerpa z vlastných zážitkov v SNP i z deportácie do koncentračného tábora. V druhej etape tvorby sa venovala literatúre faktu a literárnej reportáži. Zaujali ju najmä ľudia, ktorí sa ocitli na okraji spoločnosti, lebo zlyhali psychicky. Také sú knihy *Stroskotanci života* (1980), *Zhubné líčie* (1987) a *Životné krížovky* (1989). V deväťdesiatych rokoch sa vrátila k próze, v psychologickom románe z obdobia kultu osobnosti *Väzenie bez mreží* (1994) zobrazila rozvrat a tragický zánik rodiny režimom prenasledovaného inteligenta. Ďalšie dva príbehy o ľuďoch, čo sa dostali do sporu s režimom, zobrazila v románoch *Rozmarná lína osudu* (1996) a *Sero na scéne života* (1997). Okrem toho napísala zbierku poviedok zo súčasnosti *Akí chcuť má život* (1996), *Vychliekanie z kaže* a *V rájskom zážití* (obe 1997).

Na Milkovom hrobe

„Pršli až k hrobu. Už kopa ľudstva bola nachromatovaná okolo neho. Voz zastal, páni pomohli dolu snáť truhlu a dvorčáci ju vzali na dráčky a domiesli ju až k samej jamy. Kňazi zaspievali nad jamou, pomodlili sa, dali požehnanie, pokropili truhlu i jamu – a páni spustili truhlu do kvetní vylúčenej jamy. Hudba začala hŕst temno a smutne, vojstvo kľaklo na koleno, kňaz urobil ešte ostatný raz kríž svojím, a celé zhromaždenie začalo plakať. Nebolo tu takého plaču ako obyčajne, chudák Milkó nemal ani matky, ani syny, ani deti, ale dieťkami jeho zdali sa byť všetci prítomní. Starý Dlhohorský stál nad jeho jamou ako zabíjaj, hľadaj na čiernu truhlu, staj mu potokom tiehľ po Sedivej bráde, ústa sa hýbali, akoby sa modlili a ruka sa hýbala k nebu. Prvý sa zohol a urobil kríž nad jamou a prvý hodil first čiernej zeme na truhlu. Pohreb bol ako najaká posviacka, ľudia ustavične prichádzali, hádzali zem s plačom do jamy. A nebolo tam treba hrobárov; Žilníci vlastnými rukami zaplnili jamu, až nie hrob, ale celý kopec sa nahádzal nad telom Milkovým, taký kopec, ako to za starodávna ľudia svojim vodcom stavali.“

Takto opisuje **Ján Kalinčiak** v historickej povesti *Milkov hrob* (1845) pohreb jej hlavného hrdinu Milka. Podľa povesti Milka pochovali vo „Varínskomej prietvaze“. A naozaj, pred Varínom je nevelký okrúhly kopec a podľa ústneho podania by to naozaj mal byť Milkov hrob.

Martin Benka: Milkov hrob

133

Použitá literatúra

MAŤOVČÍK, Augustín. *Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia*. 2. vyd. Bratislava: Literárne informačné centrum, 2008. 576 s. ISBN 9788089222483

VÁLEK, Igor. *Literárny lexikón Žilinského samosprávneho kraja*. Žilina: Knížné centrum, 2009. 301 s. ISBN 9788080643584

***Slovník spisovateľov okresu Žilina : biobibliografia (1962-1992)*. 1. vyd. Žilina: Okresná knižnica, 1992. 49 s.**

***Tvorba spisovateliek Horného Považia*. 1. vyd. Žilina: Krajská knižnica, 2014. 57 s. ISBN 9788085148862**

**Úsek regionálneho výskumu, dokumentov a informácií
Krajská knižnica v Žiline**

2024

